

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานในโรงเรียนบ้านแม่ฮ้อยใน อำเภอยางตลาด จังหวัดเชียงใหม่ ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอ
ผลการวิจัยออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพบริบทของโรงเรียนบ้านแม่ฮ้อยใน อำเภอยางตลาด จังหวัดเชียงใหม่

ตอนที่ 2 การขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาขั้นพื้นฐานใน
โรงเรียนบ้านแม่ฮ้อยใน อำเภอยางตลาด จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพบริบทของโรงเรียนบ้านแม่ฮ้อยใน อำเภอยางตลาด จังหวัดเชียงใหม่

โรงเรียนบ้านแม่ฮ้อยใน ตั้งอยู่หมู่ที่ 8 บ้านแม่ฮ้อยใน ตำบลแม่นะ อำเภอยางตลาด จังหวัด
เชียงใหม่ เป็นโรงเรียนประถมศึกษาขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
เชียงใหม่เขต 3 สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ เปิดทำการสอน
ตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล 2 จนถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีเขตพื้นที่บริการ 1 หมู่บ้าน 1 หย่อมบ้าน
ได้แก่ หมู่ที่ 8 บ้านแม่ฮ้อยใน ตำบลแม่นะ อำเภอยางตลาด จังหวัดเชียงใหม่ หย่อมบ้านชาวไทยภูเขา
เผ่าลีซู จัดการศึกษาบนความหลากหลายเพราะมีนักเรียนหลากหลายชาติพันธุ์ เช่น คนไทยพื้นเมือง
ดาราอั้ง ไทยใหญ่ ชาวไทยภูเขาเผ่าลีซู เป็นต้น นักเรียนโรงเรียนบ้านแม่ฮ้อยใน อำเภอยางตลาด
จังหวัดเชียงใหม่ ส่วนใหญ่ผู้ปกครองเป็นลูกจ้างแรงงานต่างด้าวและกลุ่มชาติพันธุ์ซึ่งใช้ภาษาไทยเป็น
ภาษาที่ 2 มีความแตกต่างกันทางด้านวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี สังคม และภาษาที่ใช้ใน
การสื่อสาร จำนวนนักเรียนของปีการศึกษา 2560 มีจำนวนทั้งสิ้น 174 คน ชาย 84 คน หญิง 90 คน
บุคลากรในสถานศึกษามีข้าราชการครู ตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 1 คน ครูและ
บุคลากรทางการศึกษา จำนวน 11 คน บริเวณโรงเรียนมีพื้นที่ จำนวน 7 ไร่ มีอาคารเรียน จำนวน 2
หลัง อาคารประกอบ จำนวน 3 หลัง มีสนามฟุตบอล 1 สนาม สนามซีพบอล 1 สนาม สนาม
วอลเลย์บอล 1 สนาม สนามเซปักตะกร้อ จำนวน 1 หลัง โรงเรือนทำปุ๋ยหมักและเพาะเห็ด จำนวน 1
หลัง โรงเรือนเลี้ยงกบและเลี้ยงไก่พันธุ์ไข่ จำนวน 1 หลัง และแปลงสวนเกษตร จำนวน 3 แปลง
(โรงเรียนบ้านแม่ฮ้อยใน, 2560)

สภาพชุมชนรอบบริเวณโรงเรียนมีลักษณะ เป็นชุมชนชนบท ผู้คนมีอัธยาศัยที่ดี มีประชากรประมาณ 1,500 คน ประกอบไปด้วยคนไทยพื้นเมืองและกลุ่มชาติพันธุ์ หากจำแนกโดยสัดส่วนจะเป็นคนไทยพื้นเมือง ร้อยละ 70 เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ ร้อยละ 30 ประกอบด้วยเผ่าลีซอ มูเซอ ไทใหญ่ ปะหล่อง บริเวณใกล้เคียงโดยรอบโรงเรียน ได้แก่ บ้านเรือนผู้คนในชุมชนร้านค้า วัด และภูเขาล้อมรอบประชากรในหมู่บ้านและห้วยมบ้าน คนไทยพื้นเมืองส่วนใหญ่ประกอบอาชีพหลักการทำสวนกระเทียม สวนมะม่วง สวนยางพารา และกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพหลักคือรับจ้างขายแรงงานทั่วไป ฐานะทางเศรษฐกิจในชุมชนมีรายได้เฉลี่ยต่อครอบครัว(ครอบครัวละประมาณ 4 คน) ต่อปีประมาณ 5,000 บาท นับว่าคนในชุมชนของเขตพื้นที่บริการมีฐานะทางเศรษฐกิจอยู่ในระดับฐานะค่อนข้างยากจน ทำให้ผู้ปกครองนักเรียนส่วนใหญ่ใช้เวลาหมดไปกับการประกอบอาชีพหาเลี้ยงครอบครัวทำให้ไม่มีเวลาที่จะส่งเสริมด้านการศึกษาให้แก่บุตรหลานซึ่งอยู่ในวัยเรียน และผู้ปกครองนักเรียนบางส่วนเป็นคนกลุ่มชาติพันธุ์ที่อพยพเข้ามา ทำให้มีปัญหาทางด้านการสื่อสาร หลักฐานทางข้อมูลเด็ก และเกิดปัญหาเด็กย้ายที่เรียนตามผู้ปกครองบ่อยครั้ง ระดับการศึกษาของคนในชุมชน คนไทยพื้นเมืองส่วนใหญ่จะจบการศึกษาระดับประถมศึกษา สำหรับชาวบ้านที่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์เกือบทั้งหมดจะอ่านหนังสือไม่ออก เขียนหนังสือไม่ได้เพราะไม่ได้รับการศึกษา แต่ละกลุ่มชาติพันธุ์มีความแตกต่างกันในด้านเชื้อชาติ ศาสนา วัฒนธรรมประเพณี รวมถึงภาษาในการสื่อสาร จึงนับว่าเป็นปัญหาสำคัญประการหนึ่ง ในการจัดบริการทางการศึกษาและการคมนาคมระหว่างหมู่บ้านหลายแห่งกับโรงเรียนเป็นระยะทางไกลและไม่สะดวกในการเดินทางและการติดต่อเท่าใดนัก เนื่องจากอยู่ในเขตพื้นที่ทุรกันดารสภาพปัญหาของชุมชนหมู่บ้านหลักละห้วยมบ้านมีลักษณะคล้ายคลึงกัน คือ ประสบปัญหาความแห้งแล้ง ขาดแคลนน้ำและปัญหาความยากจน เนื่องจากไม่สามารถประกอบอาชีพเกษตรกรรมได้ดี พื้นที่ดินทำกินไม่สมบูรณ์ ประกอบกับพื้นฐานการศึกษาของคนในชุมชนค่อนข้างต่ำทำให้คุณภาพชีวิตของประชากรไม่ดี อีกทั้งยังเป็นพื้นที่ที่มีประชากรต่างเผ่าพันธุ์อยู่หลายเผ่า มีวิถีชีวิต ความเชื่อ ขนบธรรมเนียมประเพณี แตกต่างกัน ทำให้พัฒนาการศึกษามีอุปสรรคมากพอสมควร ศาสนาที่นับถือ นับถือศาสนาพุทธ และผี ประเพณีในชุมชนเป็นประเพณีประจำท้องถิ่นของภาคเหนือไทยโดยทั่วไป กลุ่มชาติพันธุ์จะมีเทศกาลประเพณีกินวอในวันขึ้นปีใหม่ ผู้ปกครองส่วนใหญ่ไม่ได้เรียนหนังสือ หรือจบการศึกษาเพียงระดับชั้นประถมศึกษา มีรายได้น้อยและมีอาชีพทำการเกษตร ทำสวนอุตสาหกรรมครัวเรือน (सानก่วย) หรือรับจ้างรายวัน นักเรียนส่วนใหญ่จึงเข้าเรียนในโรงเรียนในหมู่บ้านเพื่อประหยัดค่าใช้จ่าย ซึ่งผู้ปกครองส่วนใหญ่ก็จบการศึกษาที่นั่น ในขณะที่ครอบครัวที่มีฐานะดี ก็จะส่งบุตรไปเรียนในโรงเรียนเอกชนในตัวเมืองของอำเภอเชียงดาว ในการศึกษาบริบทในพื้นที่ที่ศึกษา พบว่าผู้ปกครองส่วนใหญ่อ่านเขียนไม่คล่องหรือบางคนอ่านไม่ออก เนื่องจากในชีวิตประจำวันไม่ได้ใช้หนังสือเป็นเวลานาน จึงไม่มีความสามารถที่จะสอนการบ้านให้กับบุตรหลานได้ ผู้ปกครองส่วนใหญ่จึงปล่อยให้บุตรหลานอ่านเขียนเพียงลำพัง และเนื้อหาในหนังสือมีความแตกต่างและห่างไกลจาก

สภาพบริบทที่แท้จริงจึงทำให้นักเรียนส่วนมากไม่ค่อยสนใจเรียน ไม่ค่อยใช้เวลาในการอ่านหนังสือ และทำการบ้านมากนัก ความสัมพันธ์ของสถานศึกษากับชุมชน โรงเรียนบ้านแม่ฮ้อใน เป็นสถานศึกษาของรัฐ นอกจากจะมีพันธกิจในการจัดการศึกษาภาคบังคับให้แก่เขตบริการ แล้วโรงเรียนบ้านแม่ฮ้อใน ยังทำหน้าที่เป็นศูนย์รวมในการให้บริการต่าง ๆ แก่ชุมชน อาทิเช่น เป็นแหล่งเรียนรู้ซึ่งเป็นต้นแบบส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงให้กับโรงเรียนเครือข่ายและชุมชน เป็นแหล่งส่งเสริมกิจกรรมรักการอ่านของเยาวชน เป็นแหล่งในการจัดประชุม อบรมเพื่อพัฒนาชาวบ้านในชุมชนในเรื่องต่าง ๆ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (โรงเรียนบ้านแม่ฮ้อใน, 2560)

โอกาสและข้อจำกัดของโรงเรียน

โอกาส

โรงเรียนบ้านแม่ฮ้อใน ได้รับการส่งเสริมสนับสนุนจากชุมชน ผู้นำชุมชน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นอย่างดีในการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนในทุกกิจกรรม อีกทั้งโรงเรียนตั้งอยู่ในพื้นที่ทางไกล ล้อมรอบไปด้วยภูเขาจึงมีโอกาสดูได้รับความช่วยเหลือจากนักศึกษามหาวิทยาลัย นักเรียนจากโรงเรียนในตัวเมืองเชียงใหม่ ที่มาจัดกิจกรรมให้นักเรียน เช่น กิจกรรมวันเด็ก การเข้าค่ายอาสาพัฒนาโรงเรียน เป็นต้น นอกจากนี้นักเรียนส่วนใหญ่เป็นเด็กชาวเขาชนเผ่าต่าง ๆ จึงได้รับความช่วยเหลือจากชาวต่างชาติในการเดินทางมาโรงเรียน และให้ทุนการศึกษาแก่นักเรียนเป็นประจำทุกปี

ข้อจำกัด

การคมนาคมระหว่างหมู่บ้านหลายแห่งในเขตพื้นที่บริการของโรงเรียนเป็นระยะทางไกลและไม่สะดวกในการเดินทางและการติดต่อ เนื่องจากอยู่ในเขตพื้นที่ทุรกันดารสภาพปัญหาของชุมชนหมู่บ้านหลักและหย่อมบ้านจะมีลักษณะคล้ายคลึงกัน เมื่อถึงเทศกาลประเพณีกินวอ ของชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์ จะส่งผลให้นักเรียนขาดเรียนติดต่อกันหลายวัน ประกอบกับงบประมาณในการพัฒนาการบริหารด้านวิชาการมีน้อย

ผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับสถานศึกษา ร้อยละของนักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับ 3 ขึ้นไป ระดับประถมศึกษาปีที่ 1-6 ปีการศึกษา 2560 ของโรงเรียนบ้านแม่ฮ้อใน คือ ภาษาไทย 64% คณิตศาสตร์ 64% วิทยาศาสตร์ 71% ภาษาอังกฤษ 46% สังคมศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม 71% การงานอาชีพและเทคโนโลยี 85% ศิลปะ 89% สุขศึกษา และพลศึกษา 90% (รายงานการประเมินตนเองโรงเรียนบ้านแม่ฮ้อใน สำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3, 2560: 7) และผลการประเมินการทดสอบความสามารถพื้นฐานของผู้เรียนระดับชาติ(NT) ประจำปีการศึกษา 2560 คะแนนเฉลี่ยร้อยละผลการประเมินการทดสอบ

ความสามารถพื้นฐานของผู้เรียนระดับชาติ(NT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ประปีการศึกษา 2560 ด้าน ภาษา คะแนนเฉลี่ยร้อยละของโรงเรียน 45.43 คะแนนเฉลี่ยร้อยละของระดับเขตพื้นที่ 51.94 คะแนนเฉลี่ยร้อยละของระดับประเทศ 52.67 ด้านคำนวณ คะแนนเฉลี่ยร้อยละของโรงเรียน 43 คะแนนเฉลี่ยร้อยละของระดับเขตพื้นที่ 38.38 คะแนนเฉลี่ยร้อยละของระดับประเทศ 37.75 ด้าน เหตุผล คะแนนเฉลี่ยร้อยละของโรงเรียน 50.43 คะแนนเฉลี่ยร้อยละของระดับเขตพื้นที่ 44.49 คะแนนเฉลี่ยร้อยละของระดับประเทศ 45.31 เฉลี่ยทั้ง 3 ด้าน คะแนนเฉลี่ยร้อยละของโรงเรียน 46.29 คะแนนเฉลี่ยร้อยละของระดับเขตพื้นที่ 44.94 คะแนนเฉลี่ยร้อยละของระดับประเทศ 45.24 (รายงานการประเมินตนเองโรงเรียนบ้านแม่ฮ้อยใน สำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3, 2560: 8) และผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน(O-NET) ประจำปีการศึกษา 2560 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 รายวิชาภาษาไทย ระดับคะแนนเฉลี่ยของโรงเรียน 37.20 คะแนนเฉลี่ย ระดับจังหวัด 46.71 คะแนนเฉลี่ยสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งหมด 45.29 คะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ 46.58 รายวิชาคณิตศาสตร์ ระดับคะแนนเฉลี่ยของโรงเรียน 32.50 คะแนนเฉลี่ยระดับจังหวัด 41.06 คะแนนเฉลี่ยสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งหมด 38.76 คะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ 40.47 รายวิชาวิทยาศาสตร์ ระดับคะแนนเฉลี่ยของ โรงเรียน 38.56 คะแนนเฉลี่ยระดับจังหวัด 39.25 คะแนนเฉลี่ยสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งหมด 38.13 คะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ 39.12 รายวิชาภาษาอังกฤษ ระดับ คะแนนเฉลี่ยของโรงเรียน 27.08 คะแนนเฉลี่ยระดับจังหวัด 37.66 คะแนนเฉลี่ยสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งหมด 32.73 คะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ 36.34 (รายงานการ ประเมินตนเองโรงเรียนบ้านแม่ฮ้อยใน สำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3, 2560: 14)

ทิศทางของสถานศึกษา

วิสัยทัศน์

“โรงเรียนบ้านแม่ฮ้อยใน มุ่งจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา พัฒนา ศักยภาพของผู้เรียนให้มีทักษะชีวิต ทักษะพื้นฐานทางอาชีพ มีคุณธรรมและสามารถดำรงตนบนทาง วิถีพอเพียง”

เอกลักษณ์ของสถานศึกษา

“วิถีแม่ฮ้อยใน วิถีงาม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”

อัตลักษณ์ของสถานศึกษา

“พึ่งตน เกื้อออม น้อมนำวิถีพอเพียง”

1. ฟังตน หมายถึง ส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะชีวิตในการดำรงตน ช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวันได้ ส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะการอ่านออก เขียนได้ คิดเลขเป็นตามความเหมาะสมของวัยและมีทักษะพื้นฐานทางการประกอบอาชีพ

2. เก็บออม หมายถึง ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักการประหยัด สามารถเก็บเงินออมทรัพย์จากการหารายได้ระหว่างเรียนและการขยัน อดออมเพื่อการใช้จ่ายในสิ่งที่จำเป็น

3. น้อมนำวิถีพอเพียง หมายถึง ส่งเสริมให้นักเรียนดำรงตนด้วยความพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี และมีความรู้ คู่คุณธรรม

พันธกิจ

1. ส่งเสริมให้นักเรียนทุกคนได้รับการพัฒนาตามศักยภาพของตนเองให้มีทักษะวิชาการและทักษะการดำรงชีวิตตามความเหมาะสมของวัย

2. ส่งเสริมให้นักเรียนทุกคนมีลักษณะนิสัยการเก็บออม ใช้จ่ายในสิ่งที่จำเป็น

3. ส่งเสริมการเรียนรู้ทักษะพื้นฐานทางอาชีพ มีคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ

พอเพียง

เป้าประสงค์

1. นักเรียนมีทักษะวิชาการ การอ่านออก เขียนได้และคิดเลขเป็น ตามความเหมาะสมของวัย

2. นักเรียนมีคุณลักษณะนิสัยการเก็บออมอย่างสม่ำเสมอ

3. นักเรียนมีทักษะพื้นฐานทางอาชีพ มีทักษะการดำรงตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ

พอเพียง

ยุทธศาสตร์ของโรงเรียน

1. ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาตามศักยภาพของนักเรียนให้มีทักษะวิชาการและทักษะการดำรงชีพตามความเหมาะสมของวัย

กลยุทธ์

1.1 ส่งเสริมให้คณะครูและนักเรียนจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning

1.2 ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนแบบ STEM ศึกษา และ Project Best Learning

1.3 ส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะการอ่านออก เขียนได้ คิดเลขเป็นตามความเหมาะสม

ของวัย

1.4 ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพของนักเรียนรายบุคคล

1.5 ส่งเสริมการใช้นวัตกรรมการศึกษาอย่างหลากหลาย สอดคล้องกับการจัดการศึกษา

ในศตวรรษที่ 21

1.6 สนับสนุนการใช้ PLC เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาในโรงเรียน

2. ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาคุณลักษณะนิสัยการเก็บออมอย่างเป็นระบบ

กลยุทธ์

2.1 ส่งเสริมให้นักเรียนทุกคนมีนิสัยรักการออมอย่างสม่ำเสมอ

2.2 สนับสนุนระบบธนาคารโรงเรียนอย่างเป็นระบบ ครบวงจร

3. ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะพื้นฐานทางอาชีพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

กลยุทธ์

3.1 ส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้และมีทักษะพื้นฐานทางอาชีพสุจริตตามสภาพบริบทของชุมชน

3.2 สนับสนุนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในทุกระดับชั้น

3.3 สนับสนุนให้นักเรียนมีรายได้ในระหว่างเรียน

3.4 สนับสนุนการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากผลิตผลทางการเกษตรในโรงเรียน

ตารางที่ 4.1 แสดงเป้าประสงค์ และตัวชี้วัดความสำเร็จ

เป้าประสงค์	ตัวชี้วัดความสำเร็จ
1. นักเรียนมีทักษะวิชาการ การอ่านออก เขียนได้และคิดเลขเป็น ตามความเหมาะสมของวัย	1. ร้อยละของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทุกกลุ่มสาระระดับดีขึ้นไป 2. ร้อยละของนักเรียนที่มีผลการประเมินการอ่าน คติวิเคราะห์ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน 3. ร้อยละของนักเรียนที่มีน้ำหนักส่วนสูงและสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐาน
2. นักเรียนมีคุณลักษณะนิสัยการเก็บออมอย่างสม่ำเสมอ	1. ร้อยละของผู้เรียนที่มีคุณลักษณะนิสัยการเก็บออมอย่างสม่ำเสมอ 2. ร้อยละของผู้เรียนที่มีนิสัยในการเพิ่มรายได้และลดรายจ่าย 3. ร้อยละของผู้เรียนที่มีนิสัยประหยัดและเก็บออม
3. ส่งเสริมการเรียนรู้ทักษะพื้นฐานทางอาชีพ มีคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	1. ร้อยละของผู้เรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ทักษะพื้นฐานทางอาชีพ เช่น การเลี้ยงกบ เป็นต้น 2. ร้อยละของผู้เรียนที่มีทักษะชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 3. ร้อยละของผู้เรียนที่มีคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ที่มา : โรงเรียนบ้านแม่อ่อนใน, 2560

ตอนที่ 2 การขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาขั้นพื้นฐานใน โรงเรียน บ้านแม่ฮ้อใน อำเภอยางตลาด จังหวัดเชียงใหม่

ในการการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนบ้านแม่ฮ้อใน อำเภอยางตลาด จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยได้ดำเนินการขับเคลื่อนตามลำดับ ดังนี้

1. เชิญกลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่ประถมศึกษาเขต 3 จังหวัดเชียงใหม่ ณ โรงเรียนบ้านวังจ้อม อำเภอยางตลาด จังหวัดเชียงใหม่ ร่วมกับโรงเรียนเป้าหมายรวม 4 แห่ง คือ 1) โรงเรียนบ้านแม่ฮ้อใน 2) โรงเรียนบ้านวังจ้อม 3) โรงเรียนบ้านปางมะเยา 4) โรงเรียนบ้านเมืองคอง

2. จัดประชุมเชิงปฏิบัติการการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนบ้านแม่ฮ้อใน อำเภอยางตลาด จังหวัดเชียงใหม่ โดยเชิญกลุ่มเป้าหมายและผู้เกี่ยวข้องทั้งโรงเรียนร่วมปฏิบัติการในครั้งนี้

3. เชิญกลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมประชุมสัมมนาเกี่ยวกับแนวทางการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยมูลนิธิสฤติคุณ ณ โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เชียงใหม่

4. นิเทศติดตามการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนบ้านแม่ฮ้อใน อำเภอยางตลาด จังหวัดเชียงใหม่

5. คณะครูโรงเรียนบ้านแม่ฮ้อใน ได้ดำเนินการการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนบ้านแม่ฮ้อใน อำเภอยางตลาด จังหวัดเชียงใหม่ ด้วยการจัดทำโครงการ “วิถีแม่ฮ้อใน วิถีงาม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” และกิจกรรมความมหัสจรรย์แห่งก้นดินของกลุ่ม “เด็กดิน” แม่ฮ้อใน ทำให้โรงเรียนเกิดการขับเคลื่อนเพื่อยกระดับไปสู่การคัดเลือกเป็นสถานศึกษาพอเพียง “รางวัลสูงสุดระดับชาติสถานศึกษาพอเพียง ที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (สปล.)” ปี 2560 ศูนย์สถานศึกษาพอเพียง มูลนิธิยุวสถิรคุณ

6. สรุปผลการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนบ้านแม่ฮ้อใน อำเภอยางตลาด จังหวัดเชียงใหม่ โดยการสนทนากลุ่ม (Focus Groups) จากบุคคลที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 9 คน ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 1 คน ครูจำนวน 10 คน สถานักเรียน จำนวน 8 คน รวมทั้งสิ้น 28 คน

ในการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนบ้านแม่ฮ้อยใน อำเภอยางตลาด จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าสถานศึกษาได้ดำเนินการขับเคลื่อนการดำเนินงานออกเป็น 5 ด้าน คือ 1) ด้านการบริหารจัดการ 2) ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านการพัฒนาบุคลากร และ 4) ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 5) ด้านผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จ และในแต่ละด้านได้บูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การบริหารสถานศึกษาทั้ง 5 เรื่อง คือ 1) ความพอประมาณ 2) ความมีเหตุผล 3) การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี 4) เงื่อนไขความรู้ และ 5) เงื่อนไขคุณธรรม ตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ด้านการบริหารจัดการ มี 4 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบด้านนโยบายองค์ประกอบด้านวิชาการ องค์ประกอบด้านงบประมาณ และองค์ประกอบด้านการบริหารทั่วไป

ในการบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การบริหารสถานศึกษา พบว่าโรงเรียนมีนโยบายน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาบูรณาการการบริหารสถานศึกษาโดยได้กำหนดไว้ในวิสัยทัศน์ที่สอดคล้องตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และได้กำหนดไว้ในแผนงานโครงการและแผนปฏิบัติงานประจำปี มีการติดตามผลและรายงานผลแล้วนำผลการติดตามมาพัฒนานโยบาย แผนงาน โครงการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา โดยมีการวิเคราะห์ทิศทางและยุทธศาสตร์ของหน่วยงาน และมีการจัดทำรายละเอียดโครงสร้างแผนงานโครงการ และกิจกรรมที่ชัดเจน โดยอยู่บนพื้นฐานของความโปร่งใสและยุติธรรม สามารถตรวจสอบได้ ตลอดจนมีความซื่อสัตย์ในการบริหารการเงิน บัญชี และการจัดซื้อจัดจ้าง สถานศึกษามีการใช้อาคารสถานที่อย่างประหยัด คุ่มค่า

2. ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน มี 4 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบด้านหน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง องค์ประกอบด้านการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนการสอน องค์ประกอบด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และองค์ประกอบด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ในการบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การบริหารสถานศึกษา มีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และบูรณาการสู่การเรียนการสอน โดยมีการจัดกิจกรรมการสอนที่สอดแทรกหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทุกกลุ่มสาระ มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม การนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการเรียนการสอน โดยเน้นให้ผู้เรียนนำความรู้เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ซึ่งเป็นการขยายผลสู่การปฏิบัติในครอบครัว ชุมชน ของตนเอง อันเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติตนอย่างมีสติปัญญา และยึดมั่นในทางสายกลาง และดำเนินชีวิตด้วยความซื่อสัตย์สุจริต อดทน เอื้ออาทร รับผิดชอบ และอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ตลอดจนรักและภาคภูมิใจในความเป็นไทย ส่วนด้านพัฒนาคุณภาพ จัดให้

มีการศึกษาวิเคราะห์สภาพความต้องการ ความจำเป็นของสถานศึกษา เพื่อวิจัยและพัฒนาคุณภาพ การศึกษา และส่งเสริมให้ครูทำการวิจัยในชั้นเรียนตามความรู้ ความสนใจ และศักยภาพของแต่ละคน และยังมีการประสานความร่วมมือในการศึกษาวิเคราะห์วิจัยเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษากับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่น และนำผลการวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป มีการจัดทำและเสนอ ของบประมาณตามความเหมาะสมและความต้องการที่แท้จริง โดยคำนึงถึงความเหมาะสมและความ จำเป็นของสถานศึกษา

3. ด้านการพัฒนาบุคลากร มี 3 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบด้านการแนะแนวและ ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน องค์ประกอบด้านกิจกรรมนักเรียน และองค์ประกอบด้านกิจกรรม เพื่อ พัฒนาสังคมและสาธารณะประโยชน์

ในการบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาพอเพียงต้นแบบ พบว่า มี การวางแผนอัตรากำลังตามความต้องการและความจำเป็นของสถานศึกษา โดยมีการวิเคราะห์ภารกิจ และประเมินสภาพความต้องการกำลังคนกับภารกิจของสถานศึกษา และมีการกำหนดหลักสูตรการ พัฒนาให้สอดคล้องกับความต้องการ ความจำเป็นในการพัฒนาตนเองของข้าราชการครูและบุคลากร ทางการศึกษา ตลอดจนมีความยุติธรรมในการขอเลื่อนตำแหน่ง รวมทั้ง มีความเสมอภาคในการได้รับ การพัฒนาตามศักยภาพ

4. ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มี 2 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบ ด้านการพัฒนา บุคลากรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และองค์ประกอบด้านการติดตามและขยายผล ด้าน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พบว่า ความสำเร็จของการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ใน สถานศึกษา สรุปได้ดังนี้

4.1 โครงการ “วิถีแม่ฮ้อใน วิถีงาม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” กิจกรรม ของโครงการมี 2 กิจกรรมคือ (1) กิจกรรม “สวนหลังบ้าน ลานพอเพียง” (2) กิจกรรม “ต้นฮ้อ พอเพียง” ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

จากปัญหาที่โรงเรียนได้ตระหนักซึ่งเกิดขึ้นจากการที่คนในชุมชนมีความแตกต่างกัน ทางสังคม ทำให้เกิดความขัดแย้งกัน เช่น วิถีชีวิต ขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรม ความเป็นอยู่ ของชนเผ่า กลุ่มชาติพันธุ์ และคนไทยพื้นเมือง โรงเรียนจึงจำเป็นต้องพัฒนาคุณธรรม ค่านิยมที่พึง ประสงค์บางประการ เช่น ความเป็นพลเมืองไทย ความปรองดองสมานฉันท์ ความมีจิตสาธารณะ เป็นต้น โดยนำมาเป็นแนวทางที่จะพัฒนาโรงเรียนศรีตำบลของโรงเรียนบ้านแม่ฮ้อใน มาใช้เป็นแนวทางที่จะ พัฒนาคุณธรรมของนักเรียนโรงเรียนบ้านแม่ฮ้อใน และปัญหาอีกประการหนึ่งของคนในชุมชนคือ เรื่องสุขภาพอนามัย ความเป็นอยู่ เนื่องจากสภาพบ้านเรือนของกลุ่มชนเผ่าและชาติพันธุ์เป็นที่อยู่ใน ลักษณะสภาพชั่วคราวขาดแคลนปัจจัยการดำรงชีวิต ทำให้เกิดปัญหาทางสุขภาพของนักเรียน ทาง

โรงเรียนจึงได้นำเอาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนานักเรียน และโรงเรียนบ้านแม่ฮ้อยใน ตามขอบเขตของสภาพแวดล้อมและบริบทของชุมชนในชื่อ โครงการ “วิถีแม่ฮ้อยใน วิถีงาม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ขึ้น โดยความมุ่งหมาย **วิถีแม่ฮ้อยใน** หมายถึง การดำเนินชีวิตของนักเรียนโรงเรียนบ้านแม่ฮ้อยในและคนในชุมชนบ้านแม่ฮ้อยใน ภายใน บริบทสภาพแวดล้อมของชุมชน เพื่อสามารถดำเนินชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข **วิถีงาม** หมายถึง การ พัฒนาหลักในการดำเนินชีวิต การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ เพื่อส่งผลต่อ คุณภาพชีวิตให้ดีขึ้นและเหมาะสมกับบริบทของชุมชน โดยพัฒนาวิถีงาม 3 วิถี ได้แก่ 1) **วิถีการ เรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง** เป็นการพัฒนาแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง และการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ ให้นักเรียนและชุมชนได้ศึกษา ทดลองปฏิบัติ จัดการเรียนการสอน และจัดกิจกรรมส่งเสริมหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จัดกิจกรรมส่งเสริม การออมทรัพย์ของนักเรียนและบุคลากรในโรงเรียน เพื่อให้นักเรียน บุคลากรและชุมชน มีวิถี ดำรงตน ร่วมกับผู้อื่นในสังคมหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2) **วิถีคุณธรรม** เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนมี คุณธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยเน้นคุณธรรมที่สำคัญและจำเป็นเร่งด่วน ที่จะช่วยพัฒนา พฤติกรรมของนักเรียนเป็นพิเศษในบริบทของชุมชนบ้านแม่ฮ้อยใน ได้แก่ (1) **ความมีวินัยในตนเอง** ความมีวินัยในตนเองเป็นบ่อเกิดแห่งคุณลักษณะที่พึงประสงค์ต่าง ๆ อีกหลายประการ จากการ วิเคราะห์ ผลการดำเนินงานด้านกิจกรรมนักเรียนพบว่า เด็กนักเรียนโรงเรียนบ้านแม่ฮ้อยใน ยังขาด ความมีวินัยในตนเอง ทั้งระเบียบวินัยนักเรียน ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเองและความใส่ใจใน หน้าที่การเรียนของตนเอง เป็นต้น ดังนั้น จึงควรส่งเสริมความมีวินัยในตนเอง เป็นคุณธรรมประการ แรก เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนฝึกจนเป็นนิสัยส่วนตัว อีกทั้งยังส่งผลต่อชุมชน สังคมต่อไป (2) **ความ ซื่อสัตย์ เสียสละ** เนื่องจากโรงเรียนบ้านแม่ฮ้อยในได้รับการคัดเลือกให้เป็นเครือข่ายโรงเรียนสุจริต ซึ่ง คุณธรรมด้านความซื่อสัตย์ เสียสละเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องปลูกฝังให้กับเด็กนักเรียน เพราะเป็น คุณธรรมพื้นฐานที่จะทำให้เด็กเติบโตไปเป็นผู้ใหญ่ที่ดี ไม่มีคอร์รัปชันในสังคม ประเทศชาติก็จะ เจริญรุ่งเรืองต่อไป (3) **ความปรองดอง สมานฉันท์** ในสังคมไทยปัจจุบัน ความปรองดอง สมานฉันท์ เป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่สำคัญ ที่ควรปลูกฝังตั้งแต่วัยเด็กให้เป็นนิสัยที่ดีจนเติบโต และ เนื่องจากโรงเรียนบ้านแม่ฮ้อยใน มีนักเรียนที่มาจากหลากหลายวัฒนธรรม จนบางครั้งมีการแบ่งแยก กลุ่มชาติพันธุ์ และเกิดปัญหาการทะเลาะเบาะแว้งกันจนบานปลายไปถึงกลุ่มชาติพันธุ์ของตนเอง ดังนั้น ทางโรงเรียนบ้านแม่ฮ้อยใน จึงจำเป็นต้องเน้นความปรองดอง สมานฉันท์ เพื่อให้ทุกคนทุก กลุ่มสามารถอยู่ร่วมกันในชุมชนได้อย่างสงบสุข (4) **ความเป็นพลเมืองไทยที่ดี** เนื่องจากนักเรียนส่วนใหญ่เป็นเด็กลูกหลานของแรงงานข้ามชาติ เด็กชาวไทยภูเขา และเด็กชนเผ่าที่อพยพมาอยู่ในพื้นที่ของ ชุมชน เด็กและผู้ปกครองส่วนใหญ่เรียนรู้วิถีชีวิตประจำวัน ขนบธรรมเนียมวัฒนธรรม ประเพณี กฎหมายหรือระเบียบต่าง ๆ จากชุมชนและสังคมบ้าง บางเรื่องไม่เคยทราบมาก่อน ดังนั้น การจัดการ

เรียนการสอนด้านความเป็นพลเมืองไทยที่ดีจึงเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อจะได้อบรม ชี้แนะแนวทาง ข้อควรปฏิบัติ กฎ กติกา มารยาททางสังคม วัฒนธรรมอันดีงามและการปฏิบัติตนในฐานะพลเมืองไทยที่ดี ทำให้ลดปัญหาทางสังคมลงและส่งเสริมการอยู่ร่วมกันตามแนวทางของประชาคมอาเซียน (5) **ความจิตสาธารณะ** ความจิตสาธารณะ เป็นค่านิยมที่พึงประสงค์อีกประการหนึ่งที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดให้นักเรียนทุกคนได้ฝึกปฏิบัติจนเป็นนิสัยส่วนตัว และจากผลการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานด้านกิจกรรมนักเรียนโรงเรียนบ้านแม่ฮ่อใน พบว่า นักเรียนบางกลุ่มบางชนเผ่ายังขาดความมีจิตสาธารณะ ดังนั้น ทางโรงเรียนจึงจำเป็นต้องส่งเสริมกิจกรรมความมีจิตสาธารณะให้กับนักเรียนเพื่อเป็นตัวอย่างให้กับชุมชน สังคมต่อไป 3) **วิธีการออม** เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยรักการออม รู้จักคิด รู้จักใช้จ่ายอย่างมีสติ การออมทรัพย์ เป็นการเก็บเงินไว้เพื่อใช้จ่ายในวันข้างหน้า เพื่อซื้อสิ่งที่ต้องการตามที่ได้ตั้งจุดประสงค์และวางแผนไว้ การออมทรัพย์เกิดจากการเก็บสะสมเงินที่เหลือจากการใช้จ่ายที่ละเล็กทีละน้อยเป็นการชะลอการใช้จ่ายเงินซึ่งจำนวนเงินที่ออมคือส่วนของรายได้ที่เหลืออยู่ สำหรับสิ่งจูงใจในการออม คือ เป้าหมายอย่างใดอย่างหนึ่งในอนาคต ซึ่งได้กำหนดไว้อย่างชัดเจนแน่นอน จึงก่อให้เกิดความกระตือรือร้นที่จะออมมากขึ้น เป้าหมายของแต่ละบุคคลแตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับความจำเป็นและความต้องการเป็นสำคัญ เป้าหมายในการออมที่แตกต่างกันเป็นสิ่งกำหนดให้จำนวนเงินที่ออมและระยะเวลาในการออมทรัพย์แตกต่างกัน ซึ่งในทางทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์แล้ว ปกติควรจะเก็บออมร้อยละ 10 ของรายได้ที่ได้รับ แต่มิใช่เป็นกฎตายตัว จำนวนเงินออมจะมากน้อยเท่าไรขึ้นอยู่กับรายได้และความรับผิดชอบของครอบครัวต่อสมาชิกในครอบครัว หากรายได้ที่ได้รับเป็นค่าใช้จ่ายเฉพาะตัวก็สามารถเก็บออมได้ในอัตราสูง เมื่อรายได้เปลี่ยนแปลงก็จะมีผลต่อการออม และ **ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง** หมายถึง การน้อมนำเอาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้อย่างเหมาะสม กิจกรรมของโครงการมี 3 กิจกรรมคือ (1) กิจกรรม“สวนหลังบ้าน ลานพอเพียง” (2) กิจกรรม“ต้นอ้อ พอเพียง” ดังมีรายละเอียดของกิจกรรมดังนี้

4.1.1 กิจกรรม“สวนหลังบ้าน ลานพอเพียง”

โรงเรียนบ้านแม่ฮ่อใน ได้ดำเนินการจัดการเรียนรู้ และการบริหาร โดยใช้หลักการดำเนินการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อส่งเสริมให้เด็กนักเรียนรู้จักการดำเนินชีวิตอย่างพอเพียงและรู้เท่าทันความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและการเปลี่ยนแปลงของสังคม ส่งเสริม พัฒนาศิลปะการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยการพัฒนาแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับการดำเนินชีวิตตามแบบอย่างของเศรษฐกิจพอเพียงและการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ ให้ผู้เรียนและชุมชนได้ศึกษา ทดลองปฏิบัติ มีการจัดการเรียนการสอน และจัดกิจกรรมส่งเสริมหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กิจกรรมส่งเสริมการออมของนักเรียนเพื่อให้นักเรียน บุคลากรและชุมชน มีวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี ดำรงตนร่วมกับผู้อื่นในสังคมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ได้อย่างเหมาะสม และทางโรงเรียนยังได้นำแนวทางการพัฒนาโรงเรียนศรีตำบลมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาด้านการส่งเสริมอาชีพของนักเรียนด้วย กิจกรรมสวนหลังบ้าน ลานพอเพียง เป็นกิจกรรมฝึกทักษะอาชีพทางการเกษตรเบื้องต้น เพื่อให้นักเรียนได้ตระหนักและเห็นความสำคัญของอาชีพในท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับบริบทของชุมชนที่เป็นชุมชนต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง และอาชีพเกษตรกรรมที่สร้างรายได้และชื่อเสียงให้กับชุมชนทั้งอาชีพการปลูกพริก กระเทียม มะม่วง ลำไยและยางพารา อีกทั้งโรงเรียนก็ได้รับการคัดเลือกให้เป็นโรงเรียน “สถานศึกษาพอเพียง” โดยทางโรงเรียนได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีทักษะทางเกษตรกรรมแบบพอเพียง โดยจัดศูนย์การเรียนรู้ทางการเกษตรกรรมให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติ ทั้งการปลูกพืชผักสวนครัวรั้วกินได้ ปลูกไม้ผล ไม้เศรษฐกิจ การเพาะเห็ดและการเลี้ยงสัตว์เศรษฐกิจ เพื่อนำสู่โครงการอาหารกลางวัน และส่งขายสู่ตลาดในชุมชนให้นักเรียนมีรายได้ระหว่างเรียน เช่น การปลูกพืชผักสวนครัว ผักบุ้ง ถั่วฝักยาว ข่า ตะไคร้ การเลี้ยงไก่ไข่ เลี้ยงปลาตก เลี้ยงกบ เพาะเห็ดนางฟ้า ปลูกมะนาว ชะอม ข้าวโพด ถั่วลิสง และการทำปุ๋ยหมัก โดยการแบ่งหน้าที่งานในส่วนให้นักเรียนในแต่ละระดับชั้นรับผิดชอบกิจกรรมดังนี้

- เปลี่ยน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 รับผิดชอบกิจกรรมปลูกผักบุ้ง ผักกาด ผักกวางตุ้งในแปลง
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 รับผิดชอบกิจกรรมปลูกพืชผักสวนครัวรั้วกินได้ เช่น ปลูกพืชผักในกระถางยางรถยนต์ เพาะต้นอ่อนทานตะวัน ถั่วลิสง
- มะนาว
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 รับผิดชอบกิจกรรมเพาะเห็ดนางฟ้า กาแฟ ดูแลสวน
- เลี้ยงกบนา
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 รับผิดชอบกิจกรรมปลูกข้าวในบ่อซีเมนต์ ปลูกชะอม
- ต้นมะม่วง ต้นมะพร้าว
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 รับผิดชอบกิจกรรมการปลูกข้าวโพด ข่า ตะไคร้ ดูแล
- มหัศจรรย์
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 รับผิดชอบกิจกรรมเลี้ยงไก่พันธุ์ไข่ ผลิตปุ๋ยก้นดิน

โรงเรียนบ้านแม่ฮ้อยโน ได้รับการสนับสนุนงบประมาณโครงการเงินกองทุนหมุนเวียนส่งเสริมผลผลิตเพื่อโครงการอาหารกลางวันจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 จำนวน 120,000 บาท และงบประมาณสนับสนุนโครงการผลผลิตอาหารกลางวันของโรงเรียนจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ สาขาเชียงดาว จำนวน 40,000 บาท โดยทางโรงเรียนได้นำเอางบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนมาใช้ในการดำเนินงานกิจกรรมทางการเกษตรของโรงเรียน ผลผลิตส่วนหนึ่งนำไปใช้ในโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน และอีกส่วนหนึ่งนำไปจำหน่าย และแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์สร้างรายได้ให้กับนักเรียนต่อไป

4.1.2 กิจกรรม“ต้นอ้อ พอเพียง”

โรงเรียนบ้านแม่อ้อใน ได้ส่งเสริมและพัฒนากิจการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างต่อเนื่อง ตามนโยบายการบริหารโรงเรียนและนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่ตามโครงการการคัดเลือกผลงานวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practices) “1 โรงเรียน 1 อาชีพ 1 ผลิตภัณฑ์” เพื่อเป็นการดำเนินการต่อยอดกิจกรรมเกษตรพอเพียงของโรงเรียนที่ใช้พื้นที่ด้านหลังโรงเรียนในการทำการเกษตรแบบผสมผสาน บนพื้นฐานและฐานการผลิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้ผลผลิตทางการเกษตรจากกิจกรรมเกษตรพอเพียงของโรงเรียนมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ที่หลากหลาย ออกจำหน่ายให้แก่คนในชุมชน ส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง ได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง จนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้และพัฒนาต่อยอดเป็นอาชีพที่สุจริตในอนาคต อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนสามารถหารายได้ระหว่างเรียน เพื่อนำมาเป็นค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน เป็นการต่อยอดจากการส่งเสริมหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้กับนักเรียนในโรงเรียนบ้านแม่อ้อใน แล้วให้นักเรียนเชื่อมโยงถึงผู้ปกครอง ชุมชน รวมทั้งจัดกิจกรรมส่งเสริมให้คนในชุมชนสามารถนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตอย่างเหมาะสมตามบริบทของชุมชน

กิจกรรม “ต้นอ้อ พอเพียง” เป็นกิจกรรมที่ฝึกทักษะทางอาชีพการแปรรูปผลผลิตจากการดำเนินกิจกรรม “สวนหลังบ้าน ลานพอเพียง” เพื่อให้นักเรียนได้ตระหนักเห็นความสำคัญของอาชีพในท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนและชุมชน

ผลผลิตทางการเกษตรที่ได้จากกิจกรรมสวนหลังบ้าน ลานพอเพียงทางโรงเรียนได้นำมาพัฒนาต่อยอดโดยการแปรรูปผลผลิตต่าง ๆ โดยแบ่งหน้าที่ให้นักเรียนแต่ละชั้นเรียนต้องรับผิดชอบ เพื่อนำออกจำหน่ายตามความรับผิดชอบแต่ละห้องเรียน ดังนี้

- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 รับผิดชอบผลิตภัณฑ์กล้วยดองน้ำผึ้ง
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 รับผิดชอบผลิตภัณฑ์มะนาวดอง 3 รส
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 รับผิดชอบผลิตภัณฑ์มะนาวดองน้ำผึ้ง
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 รับผิดชอบผลิตภัณฑ์สมุนไพรชาสมุนไพร
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 รับผิดชอบผลิตภัณฑ์น้ำพริกข่าปลาตุ๋น
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 รับผิดชอบผลิตภัณฑ์สเปรย์มะกรูดไล่ยุง และ

กระเทียมดอง

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/2 รับผิดชอบผลิตภัณฑ์สมุนไพรดับกลิ่นจากมะกรูด

ใบเตย และตะไคร้

โดยนักเรียนแต่ละชั้นจะต้องช่วยกันแปรรูปผลิตภัณฑ์ตามที่ได้รับมอบหมาย โดยมีครูประจำชั้นเป็นผู้ดูแลและเป็นที่ปรึกษา จากนั้นจะนำผลผลิตที่ได้จากการทำกิจกรรม ออกจำหน่ายให้แก่ผู้ปกครองและชุมชน เพื่อสร้างรายได้ระหว่างเรียน

4.2 โครงการ “ก๋อนดินมหัศจรรย์” ความมหัศจรรย์แห่งก๋อนดินของกลุ่มเด็กดินแม่ฮ้อใน

ปุ๋ยเบญจคุณ เป็นปุ๋ยที่ประกอบด้วยจุลินทรีย์จาก 5 แหล่ง คือ จุลินทรีย์ในนมเปรี้ยว จุลินทรีย์จากข้าวหมัก จุลินทรีย์จากรำข้าว จุลินทรีย์ในดินปลวก และจุลินทรีย์ในดินกอไผ่ ส่วนผสมในการทำปุ๋ยเบญจคุณ ประกอบด้วย ดินโคนต้นข้าว ดินกอไผ่ ดินจอมปลวก หัวเชื้ออาหารหมู รำละเอียด ขี้เถ้า น้ำตาลทรายแดง หัวเชื้อแป้งข้าวหมาก และนมเปรี้ยว(ไม่จำกัดยี่ห้อ) ส่วนผสมทั้งหมด อย่างละ 1 กิโลกรัม นำมาบดให้ละเอียดและคลุกผสมรวมกัน ใส่หัวเชื้อแป้งข้าวหมากพอประมาณ และนมเปรี้ยวขวดเล็ก 3-4 ขวด เติมน้ำให้พอมีความชื้นสัก 60% (ป็นเป็นก้อนได้) จากนั้นป็นเป็นก้อนแล้ววางเรียงกันคลุมด้วยผ้าหรือพลาสติก 15 วัน ให้เกิดเชื้อราจุลินทรีย์เบญจคุณนำไปใช้โดยตรง ด้วยการปั้นขยายปริมาณให้มากขึ้น เมื่อหมักได้ 15 วันแล้ว นำลงดินและเติมปุ๋ยหมักธรรมชาติหรือปุ๋ยสัตว์แห้ง เติรมดินไว้ 1-2 สัปดาห์ล่วงหน้า เพื่อปลูกพืชผักในภาชนะบรรจุหรือแปลงปลูก ขยายเป็นเบญจคุณน้ำใช้ทำปุ๋ยอินทรีย์หรือหมักขยะฟางข้าวและอินทรีย์วัตถุอื่น ๆ เพื่อเป็นแหล่งสร้างปุ๋ยอินทรีย์ธรรมชาติในดิน ใช้หมักกับผัก ผลไม้เป็นเอ็นไซม์บำรุงพืชหรือผสมอาหารสัตว์ได้ทุกชนิด ใช้หมักสมุนไพรไล่แมลง นอกจากนี้ยังสามารถนำไปทำอินทรีย์วัตถุหมักโดยการเติมอาหารสัตว์ อาหารไก่เล็ก มูลสัตว์แห้งหมู วัว ควาย คลุกเคล้าให้เข้ากัน ถ้าแห้งเกินไปพรมด้วยน้ำธรรมชาติพอหมาด แปรเป็นก้อนเบญจคุณ ให้ป็นเป็นก้อนเท่าลูกเทนนิส จากนั้นใช้ผ้าคลุม 15 วันในอุณหภูมิที่อยู่ในห้อง การแปรเบญจคุณเป็นน้ำเบญจคุณ มีอัตราส่วนดังนี้ ก๋อนเบญจคุณ 20 ก๋อน รำละเอียด 10 กิโลกรัม กากน้ำตาล 10 กิโลกรัม ต่อน้ำ 180 ลิตร หมักไว้ 7 วัน ก็สามารถนำไปใช้หรือฉีดพ่นพืชผักสวนครัว พืชไร่ พืชสวนได้ตามต้องการ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงโครงสร้างของดินและสามารถปลดปล่อยธาตุอาหารที่พืชต้องการในการเจริญเติบโตได้ มีประสิทธิภาพในการฟื้นฟูสภาพดินและช่วยให้การเจริญเติบโตของพืช สามารถใช้ได้กับพืชทุกชนิด ทั้งพืชไร่ พืชสวน และไม่ยืนต้นต่าง ๆ ในรูปแบบของปุ๋ยน้ำก็ได้ ตามความเหมาะสมของพืชแต่ละชนิด สามารถใช้แทนปุ๋ยเคมีหรือฮอร์โมนเร่งการเจริญเติบโตของพืชได้เป็นอย่างดี หรือที่รู้จักในชื่อของ “ปุ๋ยเบญจคุณ” ทำให้โรงเรียนเกิดการขับเคลื่อนเพื่อยกระดับไปสู่การคัดเลือกเป็นสถานศึกษาพอเพียง “รางวัลสูงสุดระดับชาติสถานศึกษาพอเพียงที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (สปล.)” ปี 2560 ศูนย์สถานศึกษาพอเพียง มูลนิธิยุวสถิรคุณ ได้เป็นผลสำเร็จ

4.3 โครงการ “โรงเรียนธนาคารบ้านแม่ฮ้อใน”

โรงเรียนธนาคารบ้านแม่ฮ้อใน เป็นการจำลองสาขาของธนาคารไว้ในสถานศึกษาและเปิดโอกาสให้นักเรียนเป็นผู้ดำเนินการธนาคารสถานศึกษาภายใต้การดูแลของธนาคารสาขาที่ทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงให้คำแนะนำเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์การทำงานที่เหมือนจริงในรูปแบบของสถาบันการเงินให้กับนักเรียน และพัฒนาต่อยอดให้นักเรียนมีนิสัยรักการออม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีการออมทรัพย์อย่างสม่ำเสมอ ฝึกฝนให้นักเรียนรู้หลักการบริหารและบริการที่ถูกต้อง ปลุกฝังให้นักเรียนรู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่น เสริมสร้างลักษณะนิสัยด้านความรับผิดชอบให้กับนักเรียน และเพื่อปลุกฝังให้นักเรียนรู้จักใช้เวลาในการทำกิจกรรมที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม

โรงเรียนบ้านแม่ฮ้อในได้รับการคัดเลือกจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ สาขาเชียงใหม่ โดยสนับสนุนให้มีการดำเนินการด้านการออมทรัพย์ในรูปแบบของโรงเรียนธนาคาร ซึ่งได้มีการดำเนินการรับฝากในรูปแบบของธนาคารทั้งหมด โดยที่ทางธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ สาขาเชียงใหม่ เป็นผู้สนับสนุนงบประมาณและทรัพยากรในการดำเนินการทั้งหมด ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้และมีรายได้ระหว่างเรียน สามารถช่วยเหลือครอบครัวได้เป็นอย่างดี

ลักษณะการดำเนินงาน เงินฝากของโรงเรียนธนาคารจะมีเพียงประเภทเดียว ซึ่งเป็นเงินฝากที่สามารถฝาก-ถอนได้ตั้งแต่ 1 บาทขึ้นไป และจะฝาก-ถอนวันละเท่าไรก็ได้ โดยทางโรงเรียนจะเปิดบัญชีกับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ สาขาเชียงใหม่ ซึ่งเป็นพี่เลี้ยงเพียงบัญชีเดียว ส่วนบัญชีย่อยของนักเรียนแต่ละรายธนาคารโรงเรียนจะเป็นผู้รับผิดชอบ โยให้อัตราดอกเบี้ยเฉพาะธนาคารโรงเรียน โดยมีเจ้าหน้าที่แลพนักงานร่วมกันปฏิบัติงาน โดยแบ่งภาระงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย มีระยะเวลาในการเปิดให้บริการรับฝาก-ถอน จะเป็นช่วงพักเที่ยงของทุกวัน จะไปส่งเงินในแต่ละวัน หลังจากที่ดินธนาคารโรงเรียนปิดบัญชี อย่างไรก็ตามก่อนที่จะมาทำหน้าที่ นักเรียนจะต้องเข้ารับการอบรมเหมือนเป็นพนักงานธนาคารทุกอย่าง หากยอดเงินไม่ตรงกับบัญชี นักเรียนจะต้องหาว่า ผิดพลาดตรงไหน จึงเป็นการสร้างความรอบครอบให้แก่ นักเรียนด้วย ในกิจกรรมนี้ทางโรงเรียนได้ขยายกิจกรรมไปยังผู้ปกครองและชุมชน ภายใต้ชื่อโครงการ “ออมทรัพย์นับสุข” ให้ผู้ปกครองและชุมชนรู้จักออมเพื่ออนาคตของลูกหลาน โดยเปิดเป็นบัญชีของลูกหรือชื่อผู้ปกครองเองก็ได้ ซึ่งได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองและชุมชนเป็นอย่างดี ซึ่งโครงการนี้ช่วยให้ครอบครัวของนักเรียนมีเงินทุนสำรองสำหรับไว้ใช้ยามจำเป็น เช่น เจ็บป่วย อุบัติเหตุ ปัจจุบันมีผู้ปกครองหลายรายให้ความสนใจเปิดบัญชีกับธนาคารโรงเรียน

4.4 กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี และยุวกาชาด ถือว่าเป็นกิจกรรมหลักที่มีกิจกรรมย่อย ๆ เสริมเข้ามาอีก เช่น การพัฒนาคุณภาพชีวิต การรักษาสีแกดล้อม ซึ่งช่วยเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ได้มากมาย และในกิจกรรมดังกล่าวโรงเรียนได้นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ใน

กระบวนการต่าง ๆ อย่างผสมกลมกลืน เช่น การเข้าค่ายที่โรงเรียนตัวเองหรือในชุมชนตัวเอง เป็นไปตามหลักความมีเหตุผล ความพอประมาณ (ความเหมาะสม) ไม่ต้องเดินทาง (ไม่ต้องใช้น้ำมัน) ไม่ต้องตัดไม้มาทำค่ายพักแรม เป็นการสร้างภูมิคุ้มกันด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม

4.5 กิจกรรมที่เกี่ยวกับการส่งเสริมการประหยัดอดออม มีการปฏิบัติจริงจัง โดยได้ดำเนินการมาก่อนหลายปีแล้ว จึงเป็นกิจกรรมที่ยั่งยืนส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของครู นักเรียน และได้ขยายผลไปยังชุมชน ซึ่งเป็นการส่งเสริมทั้งการออมและการทำบัญชีรับจ่าย ส่งเสริมให้เด็กเห็นคุณค่าของข้าว ไม่กินทิ้งกินขว้าง

4.6 กิจกรรมที่เป็นความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีการสอนให้นักเรียนเป็นผู้มีจิตอาสาและดำเนินวิถีชีวิตที่พอเพียง นับเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันให้กับเยาวชนทั้งเรื่องคุณธรรม วัฒนธรรม และด้านสังคมเป็นอย่างดี มีชมรมคัดแยกขยะ เป็นต้น

4.7 กิจกรรมการสร้างระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นกิจกรรมใหญ่ที่มีกิจกรรมคอยสนับสนุนมากมาย มีการดำเนินการได้ผลดี เช่น กิจกรรมเยี่ยมบ้าน มีเครือข่ายผู้ปกครอง มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างครูกับผู้ปกครอง กิจกรรมเข้าค่ายคุณธรรม ฝึกเด็กให้มีจิตอาสาพึ่งพาตนเอง และดูแลผู้อื่น

จากที่กล่าวมาทั้งหมดจะเห็นได้ว่า ทุกกิจกรรมโรงเรียนสามารถอธิบายตามหลัก 3 ห่วง 2 เงื่อนไขได้ เช่น การเข้าค่ายคุณธรรม ก็เข้าค่ายในวัดใกล้บ้าน เหตุผล คือ ให้เกิดการประหยัด ความพอประมาณในระยะเวลา ไม่ให้มากเกินไป น้อยเกินไป พอเหมาะ สัมกับนิสัยของนักเรียน ส่วนภูมิคุ้มกันมีปรากฏชัดในชื่อโครงการ เพราะเป็นการฝึกคุณธรรม ซึ่งก็คือภูมิคุ้มกันชีวิตในทุก ๆ ด้าน เช่น สังคมและวัฒนธรรม ทั้งนี้ นักเรียนก็จะเกิดองค์ความรู้ในหลักธรรม และนำมาปฏิบัติอย่างจริงจังต่อเนื่อง ด้วยความขยัน อดทน ซื่อสัตย์ ถือว่าเป็นเงื่อนไขความรู้และเงื่อนไขคุณธรรมโดยปริยาย

5. ด้านผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จ มี 5 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบด้าน สถานศึกษา ด้านผู้บริหารสถานศึกษา ด้านบุคลากรของสถานศึกษาและด้านผู้เรียน ผลลัพธ์ของการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สถานศึกษาที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาเกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ ดังนี้คือ

สถานศึกษา

1. สถานศึกษาเป็นแหล่งการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนและชุมชน
2. สถานศึกษามีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและสามารถลงมือปฏิบัติกิจกรรมได้จริง และสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
3. สถานศึกษาสะอาด เป็นระเบียบ ร่มรื่น ปลอดภัย เอื้อต่อการเรียนรู้ในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ผู้บริหารสถานศึกษา

1. มีความรู้ ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างถูกต้อง
2. ปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ในการบริหารสถานศึกษา
3. สามารถถ่ายทอดประสบการณ์การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ในสถานศึกษา และมุ่งมั่นในการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา
4. มีการขยายผลการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สู่ภายนอก

บุคลากรของสถานศึกษา

1. มีความรู้ความเข้าใจและอธิบายหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ถูกต้อง สามารถจัดการเรียนรู้ โดยการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนการสอนในทุกกลุ่มสาระ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจนเห็นผลชัดเจน
2. จัดการทรัพยากรและดำเนินชีวิตด้านเศรษฐกิจ อย่างสอดคล้องกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประพฤติ ปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
3. อยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตนเพื่อส่วนรวมและสาธารณะประโยชน์
4. รู้จักใช้และจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้อย่างสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ
5. ดำเนินชีวิตอย่างมีฐานรากทางวัฒนธรรม และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมจากกระแสโลกาภิวัตน์และมีการแบ่งปัน สามัคคี ช่วยเหลือ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อกันรวมถึงมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และฟื้นฟูวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ตลอดจนมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมอันเป็นประโยชน์ต่อชุมชนและสังคมอย่างต่อเนื่อง

ผู้เรียน

1. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามมาตรฐานการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงของแต่ละระดับชั้นปีการศึกษา
2. ปฏิบัติตนให้ดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านวัตถุ/เศรษฐกิจ
3. ปฏิบัติตนให้ดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านสังคม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม
4. มีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สู่ภายนอกสถานศึกษา
5. มีระเบียบวินัยในการเรียน การทำกิจกรรมในโรงเรียน อาทิ กิจกรรมหน้าเสาธง การทำความสะอาดห้องเรียนและเขตรับผิดชอบ มีวินัยในการรับประทานอาหาร

6. มีสติปัญญาในการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง จากครูและแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

คณะกรรมการสถานศึกษา

1. รับรู้การขับเคลื่อน มีความสนใจและมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา

3. เห็นคุณค่าและศรัทธาในการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา

4. สนับสนุนกิจกรรมการขับเคลื่อนและขยายผลหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา

ชุมชน

ให้การยอมรับและเห็นคุณค่าในการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตและให้ความร่วมมือในการขยายผลการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

นอกจากการดำเนินการทั้ง 5 ด้านดังกล่าวแล้วการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การบริหารสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จ ควรมีการดำเนินการเพิ่มเติมอีก 2 ด้าน คือ

1. การให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ในขั้นตอนสำคัญทุกขั้นตอนตามแนวทาง ดังนี้ 1) ร่วมกำหนดแนวนโยบายและการวางแผน 2) ร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะในกระบวนการพัฒนาหลักสูตร 3) ร่วมจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการจัดสภาพและบรรยากาศภายในสถานศึกษา และ 4) ส่งเสริมการเรียนรู้ และการปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาที่บ้านและสถานที่อื่น ๆ

2. การติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา โดยมีแนวทางดำเนินการ ดังนี้

2.1 ติดตามและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โดยพิจารณาจาก

1) ผลการทดสอบความรู้ ความเข้าใจพื้นฐานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2) ผลงานและการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียน 3) การปฏิบัติตนในชีวิตประจำวันของผู้เรียน และ 4) ผลการประเมินโดยผู้ประเมินภายนอกหรือผู้มีส่วนได้เสียจากทุกภาคส่วน

2.2 ติดตามและประเมินความเหมาะสมของการดำเนินการในกระบวนการขั้นตอนและกิจกรรมการดำเนินการในด้านการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อม การจัดระบบการบริหารจัดการ การให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และการประเมินคุณลักษณะของผู้เรียนอันพึงประสงค์

2.3 จัดให้ระบบการรายงานผลการดำเนินการเป็นระยะ ๆ ทั้งการรายงานภายในสถานศึกษา การรายงานต่อสาธารณชน และการรายงานหน่วยงานต้นสังกัดตามลำดับ